

MAARDU PANORAAM

MAARDU

Järgmine ajaleht 28. november

Maardu Linnavalitsuse häälekandja

OKTOOBER 2019

*Head saabuvat
Maardu
omavalitsuse
aastapäeva!*

Sünnistus.

*Väesolev sünnistus on välja
antud Tallinna*

*Maardu linnale
selles kohas.*

*et 4. novembril 1991 kinnitati
kõne omavalitsuslike staatuse*

*ning Maardu linn
astus omavalitsusliku
haldusüksuse õigustesse.*

*Teet Vabariigi
Allmänningens
esimies*

J. Kõitel

Maardu Kultuuri- ja Infokeskuse üritused November

01.11 - 19:30 - Rääpari Glory Perch kontsert (RM)
 04.11 - 18:00 - Eesti keele maja infotund (VAK)
 16.11 - 18:00 - Laulja Slava Isetski kontsert (VAK) / Tasuline - 10€
 17.11 - 15:00 - Üritusesari "Kohtumised huvitavate inimestega":
 Jelena Agafontseva (VAK)
 22.11 - 17:00 - Maardu Kunstide Kooli juubeli kontsert (VAK)
 23.11 - 14:00 - Eakate inimeste festival "Elurõõm" (VAK)

Маардуский центр культуры и информации Мероприятия ноября

01.11 - 19:30 - Концерт рэпера Glory Perch (RM)
 04.11 - 18:00 - Инфочас Дома эстонского языка (VAK)
 16.11 - 18:00 - Концерт певца Славы Исецкого (VAK) / Платно - 10€
 17.11 - 15:00 - Серия мероприятий «Встречи с интересными
 людьми»: Елена Агафонцева (VAK)
 22.11 - 17:00 - Юбилейный концерт Маардуской школы искусств
 (VAK)
 23.11 - 14:00 - Фестиваль людей серебряного возраста "Elurõõm"
 (VAK)

*VAK - Maardu Vaba Aja Keskus (Keemikute 12b)

*RM - Maardu Rahvamaja (Karjääri 4)

www.mkik.ee

Vaba Aja Keskuses (Keemikute 12b, Maardu)

23.11.2019

Tere tulemast!

Elurõõm!

Eakate inimeste festival

Фестиваль людей серебряного возраста

14.00 - 18.00 KONTSERT

10.00 - 14.00 ootavad Teid:

KORRALDAJAD:
 SHOW THEATER JAGORY, Aliona Znojner
 FolkFest Ilana Thapastova, Jelena Udolkova
 +3725182635 maardufest@mail.ee
 +3725548496 estfofest@gmail.com

Arstnurgake
 Teejoomine osalejate poolt valmistatud maiuspäidega
 Ravivõimlemise tund (treener Tatiana Ulanova).

МААРДУСКИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРЫ
и ИНФОРМАЦИИ КЕЕМИКУТЕ 12 В

16.11.19

18-00

SLAVA ISETSKI

Легендарный автор русских эстрадных песен
 Тани Тишинской, Виктора Петлюры,
 Александра Дюмина и многих других ...
 Композитор, поэт, автор русского
 танцевального направления эстрадной
 музыки.

Pilet 10 EURO. Продажа билетов с 15-00 в фойе

МААРДУ КУЛЬТУРИ JA INFOKESKUS
 Kontsert 16. Novembril

22. novembril kell 17.00

toimub Maardu Vaba Aja

Keskuses pidulik

KONTSERT

mis on pühendatud Maardu

Kunstide Kooli

30. aastapäevale

Tulge ja tähistage koos meiega

Sissepääs tasuta

Linnalehe Maardu Panoraam väljaandja:

Maardu Linnavalitsus

Peatoimetaja: Elena Villmann

Fotod ajalehes: Jelizaveta Baikova-Lapina, Jelena Katsuba,
 Jelena Sokolovskaja

Toimetuse aadress: Keemikute 12b, 74116 Maardu

E-post: toimetaja@maardu.ee

Tel.: 519 74 358

Linnalehe e-versioon:

www.maardu.ee

Tiraaž: 8700 eks.

VLADIMIR ARHIPOV: «MAARDU OMAVALITSUSE AASTAPÄEV ON PIDUPÄEV KÕIGILE MEIE LINNA ELANIKELE»

Austatud Maardu elanikud!

Meie linna üheks olulisemaks kalendrikuupäevaks on päev, mil Maardu saavutas iseseisva omavalitsuse staatuse.

See sai võimalikuks tänu 1991. aastal allkirjastatud määrusele Maardule iseseisva omavalitsuse staatuse andmise kohta. Määrusele kirjutas alla Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimees Arnold Rüütel. 7. novembril tähistame meie linna jaoks olulise dokumendi allkirjastamise 28. aastapäeva.

Hoolimata sellest, et 1980. aastal kuulutati Maardu linnaks, jäi ta endiselt Tallinna administratiivsesse alluvusse, kuuludes selle Mererajooni koosseisu. Ja alles 1991. aastal anti meie linnale eraldi haldusüksuse staatus. 28 aastat tagasi jõustunud dekreet andis Maardu elanikele õiguse teha iseseisvalt linna jaoks olulisi otsuseid. Sel oli tohutu mõju sellele, millisenä näeme linna tänaseks.

Maardu omavalitsuse aastapäev on üsna noor tähtpäev, kuid selle peaaegu 30 aasta jooksul on meil õnnestunud saavutada olulisi positiivseid muutusi. Täitevvõimu ja linnaelanike koostöö on võimaldanud meil muuta oma Maardut, parandada selle majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist sfääri.

28 aasta jooksul on ära tehtud suur ühine töö: meie linn on muutunud heakorrastatuks, puhtaks ja ilusaks; see kasvab, meelitades uusi elanikke, selle rahvaarv kasvab jätkuvalt; Maardul on oma kultuuritraditsioonid ja ta jagab oma kogemusi teiste omavalitsustega; Maardus võib saada hea harriduse ja teha sportlaskarjääri; linnas elavad, õpivad ja töötavad andekad noored, kelle suhtes meil on suured ootused.

Igal aastal premeerime ühiskondlikke organisatsioone ja kümneid aktiivseid kodanikke kodanikualgatuste elluviimi-

se eest. Tänu nende hoolivate inimeste ja organisatsioonide tegevusele muutub meie Maardu aasta-aastalt paremaks ning kohalik omavalitsus toetab kasulikke algatusi ja aitab nende elluviimisel kaasa.

Meie omavalitsuse loomise aastapäeval soovin kõigile Maardu elanikele meelde tuletada, et 7. november on pidupäev kõigile meie linna elanikele, kõigile, kes Maardut siiralt armastavad ja annavad jõukohase panuse selle arengusse ja õitsengusse. See on pidupäev neile, kes hoolivad meie linna edasisest saatusest.

Hindamatu panuse eest meie omavalitsuse arengusse tahan tänada kõiki Maardu elanikke, kelle saatuse on linna saatusest lahutamatu; ühiskondlike organisatsioonide esindajaid nende heade algatuste eest; aukodanikke, kes on andnud suure panuse Maardu kujunemisse ja arengusse; saadikuid linnaelanike huve kajastavate kohaliku omavalitsuse õigusaktide vastuvõtmise eest; munitsipaalasutuste töötajaid, kes kannavad oma ülesannete täitmisel suurt vastutust; Maardu territooriumil tegutsevate ettevõtete töötajaid ja kõiki, kes töötasid ja töötavad Maardu heaks, andes oma jõudu ja tervist meie armastatud linnale!

Soovin kõigile heaolu, tervist ja kordaminekuid!

Õnnitlen saabuva tähtpäeva – Maardu omavalitsuse aastapäeva puhul!

VOLNIKE TÖÖLAUALT TEGELIKKUSEKS

AILAR LYRA
Maardu Linnavalikogu esimees

Maardu Linnavalikogu 24. istung toimus 24. septembril.

UUE ÕPPEAASTA ALGUS HARIDUSASUTUSTES

Traditsiooniliselt anti septembrikuu volikogu istungil ülevaade haridusastutuste eelmise õppeaasta tulemustest ja nende valmisolekust käesolevaks õppeaastaks.

Uut aastat alustasid Maardu Gümnaasiumis, Kallavere Keskkoolis ja Maardu Põhikoolis kokku 1401 õpilast. Maardu Kunstide Koolis omandab huviharidust käesoleval õppeaastal 169 noort inimest. Alates eelmise aasta sügisest tegutseb Maardus neli lasteaeda. Kolm lasteaeda - Sipsik, Ruk-

kilill, Rõõm - Kallavere elupiirkonnas ning oma esimest sünnipäeva oktoobrikuus tähistanud lasteaed Muugal. Septembrikuus oli meie lasteaedades mudilasi 783.

Linnavolinikele anti statistiline ülevaade laste, pedagoogide ja teiste töötajate arvust meie haridusastutustes. Tutvustati uue õppeaasta eesmärke, toodi välja iga asutuse omapära. Tõdeti, et aasta-aastalt on kasvanud füüsilise õppekeskkonna parandamisele suunatud summad. Täpsemalt on ülevaatega võimalik tutvuda Maardu linna kodulehel.

Iga aasta oktoobrikuu alguses tähistatakse õpetajate päeva. Volikogu istungil vaadati tagasi 2018. aastasse. Tutvustati üle-eestilist konkursi «Eestimaa õpib ja tänab», millest innustatuna alustati eelmisel aastal Maardu linna haridustöötajate tänamist. Mõõdunud aastal said pärjatud õpetajad kaheksas kategoorias. Tänavu selgitati Maardu Vaba Aja Keskuses 4. oktoobril toimunud galal välja laureaadid juba kümnes kategoorias. Loodetavasti elab loodud traditsioon veel pikki aastaid edasi.

ABIVAJAJATE TOETAMINE

Alates 2017. aasta detsembrist kehtib määrus, mille alusel on võimalik taotleda rahalisi vahendeid selleks, et toetada raske või sügava puudega lapse arengut ja igapäevaeluga toimetulekut.

Kuni 06.10.2019 kuulus rahaliste vahendite andmise või andmata jätmise

otsus linnavalitsuse pädevusse. Sisse viidud muudatuse alusel tehakse nüüd otsus sotsiaalabiosakonna tasandil. Määruse muutmise eesmärgiks oli viia otsustusprotsess teenuse saajale võimalikult lähedale. Toetuse saajate sihtgruppi ei muudetud. Jätkuvalt on võimalik taotleda vahendeid:

- 1) lapsehoiuteenuseks;
- 2) tugiisikuteenuseks;
- 3) transporditeenuseks haridus-, ravi- või rehabilitatsiooniasutusse;
- 4) nõustamisteenuseks (võlanõustamine, psühholoogiline nõustamine jne);
- 5) erinevateks teraapiateks;
- 6) rehabilitatsiooniplaani tegevuskavas ette nähtud teenuste, sh abivahendite võimaldamiseks;
- 7) sotsiaalteenuste arendamiseks;
- 8) laagrites osalemise toetamiseks;
- 9) sotsiaalteenuste osutajatele (sh lapsehoidjatele, tugiisikutele) koolituste võimaldamiseks;
- 10) eluruumide kohandamiseks;
- 11) turva- ja tugikoduteenuse eest tasumiseks;
- 12) muudeks teenusteks, mis toetavad ja parandavad raske ja sügava puudega lapse arengut ja pere toimetulekut.

LÜHIDALT

Septembrikuu istungil korrigeeriti ka Maardu Linnavalikogu töökorda.

NOORTEVOLIKOGU IV KOOSSEIS

14.–15. oktoobril 2019 toimusid Maardus noortevolikogu valimised.

Noortevolikogu on meie linnas tegutsenud alates 2016. aastast. See on vabatahtlik ja poliitiliselt neutraalne organisatsioon, mis esindab ja kaitseb noorte huve, samuti nõustab Maardu linnavalikogu ja linnavalitsuse esindajaid noortega seotud küsimustes.

Valimised toimuvad igal aastal. Iga koosseis optimeerib omal moel noortevolikogu tööd ning otsib uusi teid ja võimalusi kohalike noorte kaasamiseks ja motiveerimiseks.

Põhikirja kohaselt toimusid valimised kahes etapis. Esimene etapp on mandaadi saamine (hääletamise teel), teine etapp on vestlus valimiskomisjoniga.

Nagu igal aastal, kandideerivad organisatsiooni kõige aktiivsemad, ideelisemad ja võimekamad noorte esindajad.

Valimistulemuste kohaselt on IV koosseisu liikmed:

1. Diana Strelkova
2. Tigran Gyulumyan
3. Maria Kastujeva
4. Aleksei Petrov
5. Diana Gurova
6. Nikita Matrossov
7. Frida Vdovets

Palju õnne Maardu noortevolikogu uue koosseisu liikmetele!

Kandidaate, kes koosseisu ei saanud, kutsume osalema avatud koosolekutel ja linnaelus. Liituge töömomentide arutelul ning uute ideede väljatöötamisel noortevolikogu põhikoosseisuga.

IV koosseisu liikmetele soovime edu, jõudu ja indu ideede elluviimisel!

DIALOG RIIGIGA JÄTKUB

11. oktoobril oli Maardus külas haridus- ja teadusminister Mailis Reps. Ametliku visiidi ajal kohtus ta Maardu juhtkonnaga, arutas haridusvaldkonnaga seotud küsimusi ja päevakajalisi ülesandeid, millega meie haridusasutused silmitsi seisavad.

Kohtumisel räägiti võimalusest laiendada riigi tuge, mida koolid ja koolieelsed asutused vajavad. Käsitleti mitmete riigi toetuste õigeaegset pakkumist ja renoveerimist vajavate haridusasutuste hoonete füüsilise keskkonna parandamist.

Kahepoolse dialogis osalejad püüdsid üheskoos leida lahendust haridussektori probleemidele, mis on olemas nii Maardus kui ka teistes kohalikes omavalitsustes. Näiteks arutati koosolekul teistest riikidest Eestisse saabuvate ja riigikeele intensiivset õppimist vajavate laste eesti keele õppimiseks riigi toe pakkumise teemat. Samuti käsitleti omavalitsuste haridussektoriga seotud volituste laiendamise teemat, mis võimaldaks arendada kasulikke kohalikke algatusi väiksemate raskustega ja ilma liigse bürokraatliku koormuseta.

Pärast kohtumist Maardu Linnavalitsuses külastas minister koos nõunikega ka Kallavere Keskkooli ja Maardu Gümnaasiumi. Külalised viibisid kooli nooremate ja vanemate klasside

tundides, vestlesid asutuse juhtkonnaga, tutvusid hoonete füüsilise keskkonnaga.

Maardu juhtkonna kohtumine haridus- ja teadusminister Mailis Repsiga on kahtlemata oluline samm meie linna haridussektori arendamisel ning järjekordne oluline märk sellest, et konstruktiivne dialoog omavalitsuse ja riigi vahel jätkub.

Foto: I. klassi tunnis Maardu Gümnaasiumis

IMELISED AASTAD

REET ALJAS

Sotsiaalabiosakonna juhataja

Maardu Linnavalitsus koostöös Terve Arengu Instituudiga on sel sügisel esmakordselt andnud võimaluse 2–8 a lastevanematel osaleda tõendus põhises vanemlusprogrammis «Imelised aastad».

Programmi raames arendatakse ja õpetatakse 2–8-aastaste laste vanematele vanemlike oskusi, tänu millele paraneb lapse ja vanema vaheline suhe. Koolitusel õpitakse saama lapsega kontakti, last tunnustama, konflikte lahendama, ennast kehtestama, seadma piire ning tulema toime erinevate probleemidega. Koolituse käigus oman-

datud vanemlikud oskused aitavad ennetada laste käitumisprobleeme ja suuremas plaanis ka vähendada hilisemat riskikäitumist. Uuringutest on selgunud, et tänu programmile suureneb lastel probleemide lahendamise oskus, paranevad suhted eakaaslastega, areneb väljendus- ja enesekehtestamisoskus, kasvab õpiedukus. Pikas perspektiivis väheneb agressiivne käitumine ja koolist väljalangemine.

Täpsemat infot programmi kohta leiab veebilehelt <https://tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/>

Koolituse kestus on kokku 16 nädalat, koolitajatega kohtutakse kord nädalas korraga 2–2,5 tundi. Linnavalitsus tagab toitlustamise ja vajaduse korral lapse-

hoiu. Tunnid toimuvad lasteaia Rõõm ruumides.

Koolitusprogrammi viivad läbi vastaava väljaõppe saanud grupijuhid Aleksei Norden ja Maret Bergström. Koolitus on lapsevanematele tasuta.

Hetkel on 2019. aasta venekeelne grupp täitunud.

Programmi soovitakse uuesti korraldada 2020. a II poolaastal.

Korraldajapoolset infot saab Maardu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonnast Reet Aljaselt: reet.aljas@maardu.ee, tel 6060720.

KOMMUNAALTEENISTUS DEMONSTREERIS VALMISOLEKUT TALVEHOOAJAKS

17. oktoobril toimus munitsipaaltegevõtte Maardu Linnarahooldus territooriumil kommunaalteenuste tehnika ülevaatus. Ülevaatus viidi läbi selleks, et kontrollida teekoristusmasinate ja mehhanismide üldist seisukorda.

Talveperioodi eel on tehnika talveitingimustes töötamiseks valmisoleku kontroll kohustuslik ja see viiakse Maardus läbi igal aastal. Varasemate aastate kogemus on näidanud, et Eestis võib talv tulla ootamatult, seetõttu on juba oktoobri alguses kogu tehniline varustus, sealhulgas lumekoristusseadmed, täielikus valmisolekus.

Ülevaatusel esitleti 18 ühikut kommunaaltehnikat, mida hakatakse 2019.-2020. aasta talvel kasutama: 10 ühikut spetsiaalset tehnikat ja 8 abiüksust. Linna juhtkond vaatas üle kommunaaltegevõtte tehnikat. Nagu kontrollimine näitas, on kõik mehhanismid heas seisukorras ja läbinud asjakohase tehnilise ülevaatus.

Munitsipaaltegevõtte Maardu Linnarahooldus juhatus liikme Roman Filiptšiku sõnul on munitsipaaltegevõtte keeruliseks talveperioodiks valmis nii varustuse kui ka personali osas. Kogu tehnika läbis hooajaeelse tehnilise kontrolli. Seotud materjalid, sealhulgas tonnid reagente, kruusapuru ja liiva, on ostetud ja on kasutamiseks valmis.

Vastates Maardu Panoraami toimetuse küsimustele, rääkis Roman Filiptšik munitsipaaltegevõtte kollektiivi ees seisvatest raskustest: «Arvestades möödunud aastate kogemusi, võime eristada selle keerulise aastaaja kolme peamist probleemi: tugevad lumesa-

jud, sagedased ja järsud temperatuurilangused, mis põhjustavad kiilasjääd, ja sõiduautode ebaõige parkimine, mis raskendab lumekoristust.»

Linna kommunaalameti juhatus liige rõhutas, et ajutiste häirete korral seadmete töös või ülemäärase lumesaaju korral on Maardu Linnarahooldusel võimalus kaasata ka eraettevõtete tehnikat. «Sügis rõõmustab oma

ilu ja suhteliselt sooja ilmaga, kuid oleme valmis talvega kohtuma juba homme. Ja kui eeloleval talvel on vaja lumekoristustehnikat rentida, siis kasutame seda võimalust kindlasti,» ütles Roman Filiptšik.

Soovime ettevõtte töötajatele soovivat ilma ja edu töös.

Maardu Linnarahooldus OÜ ööpäevaringne telefon: 60 60 800.

KORRASTAGE ENDA ANDMED EHITUSREGISTRIS

Tulenevalt ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadusest (§ 26 lg 1) tuleb korrastada ehitisregistri andmed ehitiste osas.

Ehitisregistri andmete korrastamiseks on aega kuni 2020. aasta 1. jaanuarini (Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus §26).

Andmete korrastamise käigus kantakse ehitisregistrisse seni kandmata hooned.

Kõikidel elanikel tuleb kontrollida oma kinnistutel asuvate suuremate, kui 20 m² ehitisealuse pinnaga hoonete ehitamise seaduslik alus (ehitusluba, kasutusloa olemasolu) ja kas ehitis on ehitisregistris olemas või mitte (ehr.ee – sisestades kinnistu aadressi otsinguribale).

MUUGA LASTEAED SAI ÜHEAASTASEKS

Muuga lasteaed tähistas oma esimest sünnipäeva. 15. oktoobril toimus hoone piduliku üleandmise esimese aastapäeva auks üritus, mis tõi kokku lasteaia töötajad, selle kasvandikud ja arvukad külalised. Lasteaeda tulid õnnitlema Maardu linnavalitsuse esindajad ja kolleegid teistest haridusasutustest. Kõige arvukam külalisterühm oli kasvandike vanemad – kohale tulid peaaegu kõik pered. Nende osalemine tegi sellest üritusest tõelise perepeo.

Sel päeval kõlas palju häid sõnu. Külalised soovisid asutusele edu ja edasist professionaalset kasvu. Kasvandikud ja õpetajad andsid külalistele piduliku kontserdi.

Lasteaia avamine uues, aktiivselt arenevas piirkonnas oli suurepärase kingitus noortele Muuga peredele. Juba aasta on emad-isad oma lapsi viinud külalislahkesse ja hubasesse lasteaeda. Kaheksakümmend pooleteist kuni seitsmeaastast last tulevad suure rõõmuga saama uusi emotsioone ja tegema uusi avastusi, ning nad on alati teretunud.

Lasteaia hariduskeskkonna usaldusväärne ja hädavajalik alus on lasteaia kompetentsed töötajad. Sõbraliku meeskonna iga töötaja pühendab end tööle suure entusiasmiga ja näitab üles siirast hoolt oma väikeste kasvandike vastu. Väsimatu töö aasta ei jäänud märkamata, andes väljateenitud tunnustuse: lasteaiaõpetaja Eve Lilleorg tunnustati *Aasta lasteaiaõpetajaks* Maardus konkursil «*Eestimaa õpib ja tänab 2019*». Samuti oli kategoorias *Tugipersonali* parim esindaja nominent lasteaia töötaja Julia Turok. «On väga meeldiv tõdeda, et meie

noor asutus ei jäänud linna juhtkonna poolt tähelepanuta ja selle töötajate tööd tunnustati,» ütles Muuga lasteaia direktor Stella Lusmägi, kelle töökogemus koolieelsetes lasteasutustes on ligi nelikümmend aastat. «Aasta jooksul on ära tehtud palju tööd: asutuse personali valimine, selle sujuva töö korraldamine, eesmärkide ja arengusuundade seadmine – kõik see on noorele asutusele väljakutseks, kuid saime siiski meile antud ülesandega hakkama.»

Lasteaia juhi sõnul täiendab kollektiiv pidevalt oma pedagoogilisi oskusi, osaleb paljudel koolitusüritustel, teeb koostööd Maardu linna lasteaedade ja on nüüd valmis kutsuma enda juurde kolleegide teistest koolieelsetest lasteasutustest kogemusi vahetama.

Muuga lasteaia eripäraks on haridustegevuse põhiteema valimine, milleks on *keskkonnakaitse*. Alates sellest õppeaastast on lasteaed liitunud rahvusvahelise haridusprogrammiga *Roheline kool*. Programmis osaleb tuhandeid koole ja lasteaedu 64 riigist. Lasteaia valitud suuna toetamiseks on maaliline Muuga piirkond kõige soodsam keskkond.

Loominguliseks suunaks valiti *lavastusmäng*, mis võimaldab arendada laste näitlemisvõimet juba väga noorelt.

Lasteasutusel on alati palju hoolt ja muret, seetõttu on siia alati oodatud vabatahtlikud, kelleks on laste vanemad. Aktiivsed lapsevanemad annavad häid ideid, osalevad lasteaiaelus suure innuga ja aitavad palju. Näiteks pakuti tuge asutuse kodulehe ja logo loomisel.

Ühes lasteaia töötajate teenete tunnustamisega ei jäänud lasteaia hoone ise autasustamata. Tehasemajade konkursil pälvis selle korraga kaks eripreemiat: *Akzo Nobeli eripreemia parima värvilahenduse eest ja Raitwoodi eripreemia puidukasutuse eest*.

Stella Lusmägi räägib uhkusega, et viimase aasta jooksul on lasteaed oma aktiivset rolli märkimisväärselt suurendanud, saades Muuga kogukonna keskuseks. Lasteaiahoonet kasutatakse lisaks selle põhitegevusele aktiivselt ka õhtuti ja nädalavahetustel, mil lasteaed pakub oma ruume avalikuks otstarbeks – ürituste korraldamiseks, aga ka huvidega seotud tegevusteks (nii lastele kui ka täiskasvanutele).

Hiljuti viidi läbi Muuga ajaloo esimene tervisejooks – selles osalesid paljud Muuga elanikud. Osalejate kogunemise keskuseks valiti lasteaed. Kuid päris esimene avaliku tähtsusega sündmus toimus Muuga lasteaias Eesti Vabariigi sünnipäeval. «Meie asutuse valik sellise olulise sündmuse korraldamiseks on suur au nii kollektiivile kui ka meie kasvandike vanematele,» ütles Stella Lusmägi. «Lipu pidulik heiskamine päikesetõusul jääb meile alatiseks meelde.»

Muuga lasteaeda ootab tulevikus palju olulisi ja tähendusrikkaid sündmusi. Soovime lasteaiale õitsengut ja heaolu, kollektiivile – suurt entusiasmiga töös, lastele – õnnelikke päevi suurepärasel lasteaias, kus iga päev meenu- tab põnevat pidu ühisel suures peres.

SAID TEATAVAKS KONKURSI «EESTIMAA ÕPIB JA TÄNAB 2019» VÕITJAD MAARDUS

JELENA KATSUBA
Avalike suhete juht

4. oktoobril toimus Maardu Vaba Aja Keskuses õpetajate päeva auks peetud pidu. Parimaid õpetajaid autasustati üle-eestilise konkursi «Eestimaa õpib ja tänab» raames.

«Õpetajate päeval austame ja täname kõiki õpetajaid, abiõpetajaid, juhte, juhendajaid ja teisi inimesi, kelle ametiks on olnud teiste õpetamine ja arendamine,» ütles Maardu linnaapea Vladimir Arhipov, tervitades õpetajaid.

«Meile kõigile on eluks ajaks meelde jäänud meie esimesed õpetajad, ja just õpetajad on meie lastele eeskujuks, aitavad neil õppida uusi asju, saada uusi kogemusi, avastada endas andeid ja leida oma tee. Õnnitlen südamest kõiki meie linna õpetajaid ja kõiki meie maa suurepäraseid õpetajaid nende ametialase tähtpäeva puhul!» lisas ta.

Täna austati Maardus neid haridustöötajaid, kelle tegevus sai eeskujuks teistele, kes aitasid kaasa õpilaste arengule, koostööle ja uute ideede ning meetodite tutvustamisele haridusasutustes.

Sel aastal said Maardus konkursi «Eestimaa õpib ja tänab 2019» võitjateks ja nominentideks:

Tugipersonali parim esindaja:

Oksana Vdovitšenko - lasteaed Rõõm

Nominendid:

Julia Turok - Muuga lasteaed
Marina Timofejeva - Sipsik

Aasta lasteaiaõpetaja:

Eve Lilleorg - Muuga lasteaed

Nominendid:

Natalja Neprimerova - Rõõm
Terje Sullakatko - Sipsik
Oksana Simotjuk - Rukkilill

Aasta noor õpetaja:

Gerli Rapper - Kallavere Keskkool

Nominendid:

Julia Jefimova - Rõõm
Valeria Vassiljeva - Sipsik
Arina Avdejeva - Maardu Gümnaasium
Oksana Ovsjannikova - Rukkilill

Parim algklassiõpetaja:

Tiina Sinimaa - Kallavere Keskkool

Nominendid:

Hanna Kovalevska - Maardu Gümnaasium
Ene Kaupmees - Kallavere Keskkool

Parim põhikooli aineõpetaja:

Darja Selivanova - Maardu Gümnaasium

Nominent:

Irina Jelissejeva - Maardu Põhikool

Parim gümnaasiumiõpetaja:

Svetlana Atajants - Maardu Gümnaasium

Aasta klassijuhataja:

Irina Okuneva - Maardu Põhikool

Nominent:

Svetlana Ofitserova - Maardu Gümnaasium
Eeva Mesi - Kallavere Keskkool

Aasta parim tugispetsialist:

Anu Sibrits - lasteaed Sipsik

Nominent:

Inge Veiner - Maardu Gümnaasium
Jelena Zajarina - Rõõm
Natalja Kadlubitskaja - Maardu Põhikool

Parim õppeasutuse juht:

Zoja Lonskaja - lasteaed Rukkilill

Haridustöötaja elutööpreemia:

Larissa Markova - Maardu Gümnaasium

Nominent:

Ellen Loopere - Kallavere Keskkool

KALLID ÕPETAJAD!

Tänu teie kõigi pühendunud tööle kujundatakse päevast päeva meie laste intellektuaalne potentsiaal, ilmnevad nende võimed ja anded. Pole liialdus öelda, et meie riigi tulevik on teie kätes. Aitäh teie õilsa töö, teadmiste, kannatlikkuse ja tarkuse eest, mis aitavad kasvatada nutikate, vastutustundlike ja sihikindlate laste põlvkondi. Õnnitleme teid südamest teie tähtpäeva puhul!

Soovime teile head tervist, rõõmu, indu töös, teadmishimulisi ja tänulikke õpilasi!

TULGE MEILE ÕPPIMA

NATALJA MIRONOVA

Maardu Gümnaasiumi õppealajuhataja

Maardu Gümnaasiumi algklassides õpib eesti ja vene keeles 312 õpilast. Selles artiklis tahaksin rääkida sellest, mis on koolielu algstaadiumis huvitav.

Alustan peamisest – õppetegevusest. Meie lapsed õpivad hästi. Kahemehi pole ja isegi kolmelisi pole palju. Õpilased võtavad aktiivselt osa erinevatest olümpiaadidest.

Lisaks olümpiaadidele toimub algklassides väga palju kontserte, etendusi ja konkursse, spordiüritusi, ekskursioone. Avatakse üha rohkem huviringe: teaduse, arvuti, robotika, inglise keele ja tantsumingid, stuudio Rado ja kunstistuudio, spordisektsioonid.

Niisiis, traditsioonide kohta. Igal aastal 1. septembril võtame oma sõbralikku perre eriti pidulikult vastu esimese klassi õpilasi ja enne sügisvaheaega pühitseme nad esimese klassi õpilasteks. Septembris peetakse puu- ja kõögiviljanädalat ning peol *Sügis* kohtuvad 1.-4. klassi lapsed *Emal Sügisega* ja teevad talle kingitusi: luuletusi, laule, tantse. Novembris tuleb koos Maardu politsei esindajatega meile külla Lõvi Leo ja kõik algkooliõpilased demonstreerivad talle oma teadmisi liikluseeskirjadest.

Sügis on *Perepäeva* tähistamise aeg, kus on võimalus end väljendada mitte ainult lastel, vaid ka emadel ja isadel.

Detsember on jõuludeks ja uusaasta-pühaks ettevalmistamise aeg. Ja töö on täies hoos! Klassid kaunistatakse, meisterdatakse pühadekaarte, küpsetatakse jõulupiparkooke, õpitakse pähe luuletusi. Ja kui palju rõõmu toob kohtumine päkapikkudega! Teine veerand lõpeb traditsioonilise peoga kauni jõulupuu ümber.

Jaanuaris valmistatakse ette ja viiakse läbi Maardu kooliolümpiaadid ning veebruaris ei saa me läbi ilma *Algkoolinädalata*, mille raames juhtub iga päev väike ime. Need on kohtumised huvitavate inimestega, «sõpruskettide» ja kollaažide tegemine, etlejate võistlus, muinasjuttude lavastamine, mängude ja mõistatuste päev, ekskursioonid keemia ja bioloogia klassiruumidesse ning keemiliste katsete ja makettide vaatamine. Siis viiakse läbi ka *Lahtiste uste päev*. Saate külastada tunde, vaadata algkooliõpilaste saavutuste näitust. Ja jälle on meie külalisteks eelkooliealised lapsed.

Kutsume koolieelikuid külla sageli. Nad tulevad meie juurde mitte ainult lõbutsema, vaid ka tõsiselt tööd tegema. Gümnaasiumis toimuvad iganädalaselt

esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 17–19 ettevalmistusklasside tunnid. Kogunud õpetajate (Gil, N, Kovalevskaia, A., Borissova, L., Alter, D.) juhendamisel toimuvad 4 rühmas matemaatika, lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamise, keskkonnaõpetuse ja eesti keele tunnid. Tuleb mõista, et kooliks ettevalmistamine ei tähenda ainult lugemis- ja arvutusoskuse omandamist, vaid ka loogika, kujutlusvõime ja mis kõige tähtsam – kooliküpsuse arendamist – oskust täita õpetaja nõudmisi ja keskendumisvõimet. Õppida loovalt mõtlema, arutlema, fantaseerima – kõik see saavutatakse mitte treenides, vaid loova isiksuse arendamise kaudu. Need on ülesanded, mille algklasside õpetajad endale seavad.

Ja kui kasulikud on sellised klassid tulevastele keelekümblusklasside õpilastele. Riigikeele õppimisel ei tohiks unustada ka oma emakeelt, seda iga päev täiustades.

Kevad on teatrifestivalide aeg. Peaegu igal klassil on oma väike teatritrupp. Isegi nn väikeste klasside õpilased organiseerisid koos õpetajatega koolis teatrirühma ja esinevad edukalt teiste laste ees. Meie artistid osalevad teatritruppide võistlustel Tallinnas, Maardus, Narvas. Kutsume külalisi ka enda juurde – traditsiooniliselt tulevad kevadel Maardu lasteade lapse meile etendusele.

Algklasside traditsioonidest rääkides on oht, et võisin millegi unustada. Lihtsalt võimatu on ühes artiklis rääkida, kuidas elab meie suur ja sõbralik kollektiiv, keda nimetatakse Maardu Gümnaasiumi algastmeks.

Ja nagu ikka, võtame 1. septembril hea meelega oma ridadesse uusi õpilasi! Ettevalmistusklasside ukSED on tulevastele esimese klassi õpilastele avatud. Vastuvõtt jätkub. Vastuvõtuinfo on saadaval gümnaasiumi kodulehel: mgm.ee

MAARDU GÜMNAASIUMIS ALGAB VASTUVÕTT ETTEVALMISTUSE KLASSE LASTELE, KES LÄHEVAD 1.KLASSI 2020/2021 ÕPPEAASTAL

Vastu võetakse lapsi, kes on 01.oktoobriks 2019 saanud 6aastaseks

Registreerimine:

- Lapsevanema avaldus elektroonsel blanketil asub kooli kodulehel
- Sünnitunnistuse või ID-kaardi KOOPIA

Sekretär võtab dokumente vastu: kl 9.00 – 14.00

**Õppeprotsess toimub esmaspäeviti ja kolmapäeviti
kl 17.00 - 18.55**

Infotelefon: 6060846

www.mgm.ee

LAPSED HOITUD, TUGI PAKUTUD!

KEILI RANDER

Harjumaa piirkonna tugiteenuste projektijuht

Alates 2016. aasta jaanuarikuust viib **Eesti Diakoonia** Harjumaa piirkonnas läbi projekti, mille raames pakutakse tugiteenuseid raske ja sügava puudega lastele. Lapsevanemad, kellel on **raske või sügava puudega lapsed vanuses 0-17 (k.a) eluaastat**, saavad taotleda Sotsiaalkindlustusameti kaudu rahastust teenuse katmiseks ühes kalendriaastas **4918 eurot** lapse kohta. Lapsevanemale on teenus tasuta. See on Euroopa Sotsiaalfondi 2014-2020 meetme «Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused» raames elluviidava toetuse andmise tingimuste «Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine» tegevus. Tugiteenusteks on tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenus.

Tugiisikuteenuse eesmärk on puudega lapse abistamine ja juhendamine, õpi- ning arendusprotsessis osalemine, millega laps erivajadusest tulenevalt ise toime ei tule. Oluline on lapsele turvalise ja toetava kasvukeskkonna tagamine. vajaduse korral on tugiisik lapsele täiskasvanud saatjaks, abistab ja motiveerib õppimisel, aitab suhtlemisel pereliikmetega või väljaspool kodu. Tugiisik õpetab last enda eest hoolitsema, vajadusel abistab riietumisel, söömisel, liikumisel, hügieenitoimingute sooritamisel, mängu- ja õppepaiga korrastamisel, üritustel osalemisel jms. Vanemate laste puhul võib tugiisik abistada asjaajamisel, olla emotsionaalse toe pakkuja, kogemuste või teabe vahendaja, igapäevatööde õpetaja jne. Tugiisikuteenust on võimalik lapsel saada päevasel ajal kodus, hoius, haridusasutuses ja tervise- või rehabilitatsiooniteenusel käimisel, et lapsevanem saaks jätkata õpinguid, töötada või osaleda tööturuteenustes. Tugiisikuteenuse kestus on esmaspäevast pühapäevani alates kell 7.00 kuni kell 21.00.

Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada lapsevanema või eestkostja töötamist ja toimetulekut. Samuti on lapsehoiuteenuse eesmärkideks võimaldada lapsevanematele lapse hooldamisest vaba aega, et nad saaksid ajutiselt tegeleda teiste tegevustega. Lapsehoiuteenusega pakutakse ööpäevaringset hooldust ja järelevalvet. Lapse hooldamine võib tähendada lapse söötmist, pesemist, sondi puhastamist

või mähkmete vahetamist. Hooldustoimingud olenevad lapse vanusest ja oskustest. Arendamise all mõeldakse eelkõige lapsega tegelemist - temaga rääkimist, lugemist, mängimist. Kooliealine laps võib teenusel olla juhul, kui ta on vormistatud koduõppele ja ei viibi samal ajal haridusasutuses. Lapsehoiuteenuse pakkumine toimub kas lapse kodus või lapsehoiuis. Lapsehoiuteenuse kestus on 24/7. Lapse võib vanem tuua koolivaheaegadel terveks nädalaks või nädalavahetustel reedest pühapäevani.

Transporditeenuse eesmärk on laste transportimine hoiu- või tugiisiku teenusele. Praegu ei jõua paljud sihtrühma lapsed teenusele ainuüksi seepärast, et puudub transpordivahend või võimalus transpordi eest tasuda.

Lapsehoiuteenust pakub Harjumaal lapsehoiud Inglitiib, mis asub Harkujärvel, Kiriku tee 2. Teine koht, kus hoiuteenust pakutakse, asub looduskaunis kohas Keibul, Harjumaal, Lääne-Harju vallas. Samuti on Eesti Diakoonial mitmeid partnereid, kes samuti pakuvad nii hoiu- kui ka koduhoiuteenust.

Kõik, keda projekt täpsemalt huvitab, võivad saata e-kirja aadressil teenused@eelk.ee. Kirjutada võivad nii lapsevanemad, kes soovivad teenusele saada, kui ka need, kes soovivad partnerlust. Oleme valmis lapsevanemaid nõustama, et anda neid teenusele saamiseks.

LAPSEVANEMATE TAGASISIDE:

·Meie raske puudega lapsele meeldib väga lapsehoiuis Inglitiib. Ka meie oleme rahul hoiu korraldusega. Tänu Euroopa Sotsiaalfondi projektile ja lapsehoiule Inglitiib oli mul üle 4 aasta taas võimalik abikaasaga kahekesi puhkuseraisil käia. Me oleme väga tänulikud sellise võimaluse eest!

·Olen ääretult tänulik selle teenuse eest. Elan lapsega kahekesi (8a), lapse isa ega teised sugulased lapsest välja ei tee. Minu ema küll veidi hoolib, aga ta ütleb, et ei suuda ega oska teda hoida, et kui oleks tavaline laps, siis hoiaks. Niisiis olen mina ise lapsega kogu aeg kodus olnud, kõik koolivaheajad ja muud vabad päevad, sest tervise tõttu käis laps 3-4 päeva nädalas lasteaias/koolis. Ma olen lapse töttu loobunud oma karjäärist, ei ole saanud tööl käia ega puhata või sõpradega väljas käia. Minu rahaline olukord oli lihtsalt kohutav. Kui sain kasutada lapsehoiuteenust, oli nagu tõeline õnnistus! Esiteks sain ma puhata - peamiselt oli see vaimne puhkus pidevast valvamisest ja valvelolekust. Teiseks tänu seltskonnas liikumise võimalusele leidsin uue elukaaslase. Kolmandaks leidsin töö, mida kodus lapse kõrvalt saan teha. Minu rahaline olukord on juba oluliselt parem ja paraneb veel. Neljandaks läksin kooli uut ametit õppima. Kõik see ei oleks olnud võimalik, kui ei oleks seda lapsehoiuteenust olnud.

ERIVAJADUSTEGA NOORTE PÄEVAKESKUS TÄHISTAS 5. AASTAPÄEVA

Maardu arenguhäiretega laste ja noorte päevakeskus sai 1. oktoobril 5-aastaseks. Keskuse külastajad, nende vanemad ja eestkostjad ning keskuse töötajad tähistasid oma esimest juubelit rõõmsas suhtlemises, suupistete ja elava muusika saatel. Linnajuhid õnnitlesid kõiki juubelisünnipäeva puhul, soovisid palju õnnelikke päevi külalishahkes keskus ja muidugi seda, et ei jäädaks peatuma saavutatud edul.

2014. aasta oktoobris hakkas linnas linnavalitsuse toel tegutsema erivajadustega laste ja noorte päevakeskus. 1. novembril 2018 kolis keskus moodsatesse, mugavatesse ja erivajadustega inimeste vajadustele kohandatud ruumidesse aadressil Keemikute 12a, kuhu noored tulevad suure rõõmuga.

Päevakeskuse põhiülesanne on aidata eri vanuses arenguerisusega inimesi, seega põhineb kogu asutuse tegevus nende elukvaliteedi parandamisel. Rehabilitatsioonimeetmete käigus omandatakse ja kinnistatakse enesehoolduse, majapidamise ja linnas orienteerumise oskused. Päevad keskus on täidetud arendavate tegevuste, mängude, aga ka emotsionaalse stressi vähendamiseks mõeldud tegevustega.

Maardu päevakeskuse töögraafik on väga paindlik ja sõltub täielikult keskust külastavate noorte inimeste eestkostjate ja vanemate soovidest. Lisaks sotsiaalsele kohanemisele suunatud tegevustele on asutuse töö tingimusteta osaks ka eriliste noortega perede abistamine. Kui keegi vanematest läheb osalise koormusega tööle või on vaja arsti juurde minna või hooldaja vajab läbipõ-

lemise vältimiseks pisut puhkust, arvestavad keskuse töötajad olukorraga ja on alati valmis aitama.

Täna töötab päevakeskuses kolm töötajat, kellest kahel on eriharidus. Töö keskus võib tunduda lihtne, ja mõne jaoks on see täiesti ebaoluline, kuid tegelikult sõltub palju töötajatest endast – nende professionaalsusest, meeleolust, meeleseisundist, isegi särast nende silmis. Mis tahes emotsioonid antakse kohe edasi erivajadusega külastajatele, kelle jaoks on isegi vaikus kõnekas – nad tunnetavad kõike kohe.

Selle viie aasta jooksul on Maardu päevakeskuse töötajad vahetunud, kuid kõik selle töötajad – igauks omal ajal – on andnud või annavad osa oma südamest erilistele

noortele. Keskus on selline, nagu see nüüd on tänu nende isiklikule panusele sellesse raskesse töösse.

Keskus arenes aastast aastasse ja muudatused selle töös olid seotud võimalusega kutsuda sellesse mitte ainult kooliealisi lapsi ja noori, vaid ka vanemat vanuserühma. Enamuse ajast veetsid nad kodus ning nende vanemad või eestkostjad jõudsid pensioniikka ja vajasisid abi või puhkust. Nii tekkiski idee aidata kõiki erivajadusega inimesi, sõltumata nende vanusest.

Viimased kolm aastat on Maardu päevakeskus juhtinud Margit Väikmeri. Tema sõnul on päevakeskuses pakutavate teenuste loetelu üsna lai ja mis pole vähem oluline – turvaline, seal on palju mängu ja arendavaid tegevusi, mis on igapäevaelus vajalikud igas vanuses: «Näiteks teeme me süüa, nii et meie külastajad õpiksid lihtsate toitude valmistamist, sest alati ei ole vanematel või eestkostjatel piisavalt kannatlikust, et õpetada.»

Kuna keskuse külastajad on emotsionaalselt tundliku loomuga, on töötajate ülesanne õigeaegselt tunnetada või mõista, kes neist soovib olla iseendaga üksik ja kes otsib hoopis seltskonda ja kõigi tähelepanu. Töötajatel on suur vastutus, isegi jalutuskäikude ajal pole kõik nii lihtne, nagu tundub. Iga päev seisab nende ees ülesanne, mida tuleb täita hästi ja õigesti.

Maardu päevakeskuse töötajad saavutatul ei peatu ja püüavad keskuse tegevust arendada, võttes arvesse külastajate ja eestkostjate soovet. Töötajad arutavad koos eestkostjatega keskuse tööd, õpivad tundma meie erivajadustega noorte vajadusi ja pakuvad neile iga päev lahkust, hoolivust ja rõõmu.

MAARDU LINNAVALITSUS KUULUTAB VÄLJA AVALIKU KONKURSI LASTEKAITSE PEASPETSIALISTI AMETIKOHALE

Teenistusülesanded:

- laste heaolu hindamine ja huvide kaitse ning esindamine;
- laste ja lastevanemate nõustamine;
- hädaohus ja abi vajavate laste kohta laekunud informatsiooni menetlemine ning vajaliku abi korraldamine;

Omaltpoolt pakume:

- võimalusi eneseteostamiseks;
- vaheldusrikast tööd;
- 35 kalendripäeva põhipuhkust;
- toetavat meeskonda;
- koolitusi

Kasuks tuleb:

- riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse töökogemus;
- sotsiaalvaldkonna tundmine;
- B-kategooria autojuhiloa.

Nõudmised kandidaadile:

- sotsiaaltöölane kõrgharidus (soovitatavalt lastekaitsele spetsialiseerumisega);
- tööks vajalike õigusaktide tundmine ja nende kasutamise oskus;
- ametikohal vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude kasutamise oskus;
- heal tasemel eesti ja vene keele valdamine;
- hea suhtlemis-, eneseväljendus – ja läbirääkimisoskus;
- pingetaluvus, otsustus- ja vastutusvõime ning soov töötada meeskonnas;

Konkursil osalemiseks esitada CV, soovivaaldu (koos kinnitusega, et ei esine asjaolusid mis välistavad ametniku teenistusse võtmise) ja haridust tõendava dokumendi koopia aadressile:
reet.aljas@maardu.ee hiljemalt 18.11.2019

Info telefonil
6060720

reet.aljas@maardu.ee

YURI ZOLOTARJOV: «KÕIGE KEERULISEM KIRURGI TÖÖS ON ÕIGE OTSUSE TEGEMINE»

19. septembril tähistas Kallavere haigla kirurg dr YURI ZOLOTARJOV oma 70. juubelit. Kolleegid ja arvukad patsiendid õnnitlesid lugupeetud kirurgi tema sünnipäeval.

Toome ära intervjuu dr Zolotarjoviga, milles ta räägib oma karjäärist, perekonnast ja jagab õnneliku elu saladusi.

Lugupeetud Juri Zolotarjov, Maardu Panoraami toimetuse ja ajalehe lugejad ühinevad õnnitlustega Teie juubelisünnipäeva puhul. Soovime Teile tervist, õnne ja palju aastaid ametis!

Täna õnnitluste eest! Alati on tore kuulda lahkeid sõnu, eriti Maardu linna elanikelt, kus ma olen juba veerand sajandit töötanud.

Tuleb välja, et Teil on sel aastal kaks juubelit ja teine neist on seotud Maardu linnaga. Rääkige meile, kuidas saatus Teid meie linna tõi?

Kuna olin sõjaväekirurg, tulin oma sõjaväeteenistuse lõpus 1994. aastal tööle Maardusse, linna, kus räägiti peamiselt vene keelt. Mäletan väga hästi seda päeva, kui hakkasin 20. novembril tööle Kallavere haiglas. Siis tehti mulle ettepanek juhatada kirurgiaosakonda, mis kahjuks aasta hiljem kaotati, jättes alles päevakirurgia. Mõni aasta hiljem suleti ka päevakirurgia, jättes üksnes ambulatoorse vastuvõtu.

Aeg on möödunud kiiresti ja täna seob mind Maardu linnaga 25 aastat kirurgilist praktikat. Siin on mul oma patsiendid ja nüüd ravin juba nende lapsi ja lapselapsi.

Miks valisite nii raske ameti? Kas see oli lapsepõlveunistus või mõjutas elutee valikut juhus?

Ma ei saa kindlalt öelda, et olen sellest ametist lapsepõlvest saadik unistanud, kuid kui ma edukalt (ühe neljaga) Samara kooli lõpetasin, mõtlesin tõsiselt kõrgkooli valiku peale. Siis otsustasin astuda Samara meditsiiniinstituuti.

Enne sinna astumist kõhklesin veel tükk aega, kaalusin võimalust jätkata tõsiselt spordiga tegelemist, kuna kooli lõpetamise ajaks olin juba meistrivõitjaks uisuspordis.

Meditiin võitis. Otsustasin spetsialiseerumise üsna varakult – juba instituudi teisest aastast alates hoidsin operatsioonidel kirurgilisi konkse ja mõistsin varakult, et kirurgia avaldab mulle muljet. Mulle meeldis kiire tulemus, mida ravimitega nii kiiresti saavutada ei õnnestu.

Kas kirurgia on Teie jaoks ka täna esikohal?

Täna ei välista ma psühholoogia erilist rolli, kuna kogemuse põhjal on tulnud arusaamine, et ilma psühholoogilise ettevalmistusega ei pruugi operatsioon soovitud tulemust anda. Operatsiooni võib teha, kuid probleemi lahendada ei saa. Seetõttu pean väga oluliseks vestlusi patsiendiga, selgitusi, emotsionaalset kontakti temaga. Kui varem ainult opereerisin, siis nüüd üritan probleemi kõikehõlmavalt lahendada.

Mitu aastat Te enne kirurgiks saamist õppisite?

Mitte vähem kui 10 aastat. Esimene etapp koosnes 6-aastasest õppes instituudis sõjaväemeditsiini osakonnas, pärast mida sain sõjaväearstiks, 5 aastat teenisin allveelaevast kirurgina, seejärel 6 kuud internatuuri kirurgias. Pärast seda töötasin mitu aastat Kauglida mereväehaiglas kirurgina, 3 aastat õppisin Leningradi sõjaväe meditsiiniakadeemias ja täiendasin end korduvalt ka 3–6 kuulistel kursustel.

Kas mäletate oma esimest iseseisvat operatsiooni?

Esimene operatsioon toimus instituudis õppimise ajal. See oli 4. kursusel.

Arvatavasti möödus operatsioonieelne öö magamata?

Operatsioonieelset ööd ma tõesti ei maganud, aga mitte sellepärast, et oleksin nii väga närveerinud mulle usaldatud ülesande pärast, vaid öövalve tõttu. Järgmisel päeval tegin pimesoole eemaldamise operatsiooni. Minu mäletamist mööda polnud eristatavat närveerimist ja ka operatsioon ise möödus komplikatsioonideta.

Pärast õnnestunud «lahingurist-seid» olete teinud sadu operatsioone. Aga mis kuulub Teie tegevusvaldkonda praegu?

Olen jätkuvalt tegutsenud kirurg. Töötan nii Maardus kui ka Tallinnas. Tegin varem mao- ja sooleoperatsioone – need olid statsionaarsed operatsioonid, kuid nüüd töötan ambulatoorse kirurgina. Ambulatoorne kirurgia tähendab operatsioone, mille järel inimene saab päeva jooksul koju minna. Viin läbi uroloogilisi ja ortopeedilisi operatsioone, samuti luu- ja veenioperatsioone, eemaldan väikeste kasvajaide, pitsunud songasid jne.

Mis on kirurgi töös kõige raskem?

Õige otsuse tegemine. Isegi operatsioon ise on palju lihtsam kui selle üle otsustamine. Ja mis on otsuse tegemine? See on täieliku vastutuse võtmine patsiendi elu eest. Ma ei liialda siin – just elu eest, sest kui operatsioonieelne otsus on vale, võib operatsioon põhjustada pöördumatuid tagajärgi.

Kas inimesel, kes on otsustanud selle ala spetsialistiks saada, peaks olema mõni eriline omadus?

Kohustuslik on ausus. Omal ajal õpetati meid, tudengeid, mitte raha teenima, mitte mõtlema tasule, vaid töötama hästi ja vastutustundlikult. Teate, see ongi õilsate kavatsustega professionaalsus, kui spetsialist ei tee oma tööd mitte ainult hästi, vaid ka õigete, väga heade mõtetega. See on minu elukutse juures eriti oluline.

Vajalik on pidev soov erialal areneda, selles täiuslikumaks saada. Niipea kui see peatub – siis on kõik, professionaalne kasv lakkab. Ja muidugi, kirurgia valimisel peate teadma: kas olete kuldsete kätega või mitte. See on oluline. Olen näinud paljusid teoreetikuid, kes hiljem läksid õpetajateks, mõistes ja tunnistades, et suurepärased intellektuaalsed võimed ei ole alati seotud heade kätega.

Kas hoiate oma käsi igapäevaelus?

Kindlasti hoian. Ma kardan end haavata või vigastada. Nagu ise näete, on praktiseeriva kirurgi käed hooldatud.

Tähendab, majapidamistöid te ei tee, perele lõunasööki ei valmista?

Teen siiski majapidamistöid ja aitan kodus palju, kuid hoian oma käsi väga

turvaliselt. Kindad on kohustuslikud, sest käed on minu töövahend.

Teie patsiendid, ja mitte ainult nemad, sooviksid kuulda Teie perekonnast. Rääkige natuke oma lähedastest.

Minu naine, nagu minagi, on pühenud oma tööelu meditsiinile – ta on perearst. Kuid mõlemad meie tütre, olles näinud meid pidevalt tööga hõivatuna, ei läinud meditsiini. Üks tütar on filoloog, vene kirjanduse õpetajate eestvedaja. Ta kirjutab õpikuid vene keele õpetamiseks Eestis. Meie teine tütar elab Prantsusmaal. Omal ajal lõpetas ta kooli kuldmedaliga, nüüd töötab majandusteadlasena ühes Euroopa Parlamendi osakonnas.

Oleme väga uhked oma laste edu üle. Lapsed ja lapselapsed on meie suurim rõõm. Mu naine ja mina tahaksime neile edasi anda oma elutöö ja professionaalse kogemuse. Lootus, et meditsiinitöötajate dünastia meie peres jätkub, on endiselt olemas. Minu lapselaps teeb oma esimesi samme meditsiinis – ta läks õeks õppima.

Tervikliku pildi saamiseks rääkige palun meile oma vaba aja veetmisest.

Nädalavahetustel ja õhtuti käin väljas

kõndimas. Kunagi jooksin, nüüd eelistan kõndimist. Ma armastan raamatuid, teatrit. Tegelen saksa keelega. Ja soovitan kõigil õppida võõrkeeli ja õppida pähe luuletusi – see treenib aju.

Miks Te valisite just saksa keele?

Sest viimased 18 aastat käin igal aastal suusatamas. Mäesuusatamine on minu kirk. Reisin peamiselt Austriasse ja saan reise ajal rääkida saksa keelt.

Olete rõõmsameelne ja kahtlemata õnnelik inimene. Õelge meile, mis on õnne saladus?

On väga oluline, eriti vanemas eas inimese jaoks, jääda elu voolu. Mida see tähendab? Keskenduge oma lemmiktegevusele, olge sellesse sukeldunud. See aitab end vormis hoida ja õnnelik olla. Seetõttu teen jätkuvalt seda, mida armastan, mis pakub mulle rahuldust ja rõõmu. Nagu Hiina iidne mõtleja Konfutsius ütles: «Vali endale meelepärane töö ja sa ei pea oma elus ühtegi päeva töötama.»

Täna Teid siiraste vastuste, optimismi ja armastuse eest oma eriala vastu!

Vedamine pole ainult õnneasi?

Škoda Tallinnas nüüd
NELIKVEOLISED
kasutatud autod **-10%**

ŠKODA TALLINN10

Kindla ajalooga 2012/2013a Octavia Škoda Tallinn esindusest! www.skodatallinn.ee

ŠKODA Tallinn · Auto 100 Tallinn AS · Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1, 10621 · Telefon: 6808 222 · info@skoda.ee, auto@skoda.ee

SÜDAMEST SÜDAMESSE

ALBINA NOORLIND
Noorsotöö spetsialist

27. septembril toimus Kellamäe pargis valguse- ja muusikapidu «Maardu tuled», mis toimus Maardus juba kolmandat korda.

«Maardu tuled» on unustamatu sündmus, mis sümboliseerib sügise algust. Sel õhtul süüdati tiigi ääres sadu küünlaid ja tulesid mitte niisama – tuli valgustab pimedal ajal teed, näitab suunda ja soojendab muidugi kõiki oma soojusega.

Maardu linnapea Vladimir Arhipov pöördus linnarahva poole tervitusega: «Soojusega südames ja armastusega süütame kõik ühiselt sügis- tuled, et meie linn muutuks külmal sügisõhtul kirkamaks ja helgemaks, et meie lähedaste ja sõprade südamed täituksid soojuse ja valgusega.»

Sel aastal oli üritus veelgi suurejoonelisem ja huvitavam. Külalistele pakuti rikkalikku meelelahutusprogrammi, kus korraldajad pöörasid erilist tähelepanu lastele. Sädelevad pallid, suhkruvatt, batuudid ja ponisõit – peo väikseimatel külalistel ei olnud võimalust igavleda. Meeleolu löid nii Maardu kui ka teiste linnade vokaal- ja tantsustuudiotekate andekate artistide esinemised. Kogu ürituse vältel said linnaelanikud osaleda tasuta õnne-

loosis. Traditsiooniline üllatus kõigile oli unustamatu pürotehniline tuleshow. «Maardu tuled» õnnestunud lõppakordiks oli sütitav disko.

Kogu õhtu oli täis tulesid, maagiat ja romantikat, mis löi tiigi ääres

kõigile hubase atmosfääri. Ürituse «Maardu tuled» eesmärk on tule- tada elanikele meelde, et ka külmal ajal peaksime üksteist oma südamesoojusega soojendama.

KOMPASS JUHIB VÕIMALUSTE JUURDE

ALBINA NOORLIND
Noorsotöö spetsialist

22. septembril kell 14.00 toimus Maardu kultuuri- ja infokeskuses vabatahtlike ühingu Kompass pidulik avamine.

Kompass on täna esimene ja ainus vabatahtlike noorteorganisatsioon Maardus.

Meeldivalt üllatas see, et nii paljud meie linna noored soovivad oma vaba aja pühendada vabatahtlikule tööle. Praegu on ühingul liikmeid juba 30 ja iga kuu nende arv kasvab.

Vabatahtlik tegevus on tegevus, mida teostatakse vabatahtlikult ühiskonna hüvanguks, ilma tasu saamata. Inimene tuleb teadlikult vabataht-

likule tööle. Seega saadakse vabatahtlikuks mitte rahalistel põhjustel, vaid teiste abistamise eesmärgil ja hindamatu elukogemuse saamiseks. Selline tegevus pakub palju võimalusi, mis võimaldavad uut moodi vaadata iseendale ja ümbritsevale maailmale, midagi õppida, tutvuda ja kogemusi saada.

Vabatahtlikul töö on palju suundi, igaüks võib leida ja valida selle, mis just talle huvi pakub. Need on sport, kultuur, looma- ja keskkonnakaitse, teadus ja haridus, noorsootöö, tervishoid, ühiskondlik turvalisus, sotsiaalne ja ürituste vabatahtlik tegevus. Sellest lähtuvalt ei ole väide, et vabatahtlike liikumine on sotsiaalse vastutuse element ja arenenud kodanikuühiskonna

kõrgeim ilming, mitte juhuslik.

Esimesel kohtumisel arutasime ideid, kuidas muuta vabatahtlikku tegevust Maardus huvitavamaks, aktiivsemaks ja koos töötati välja noorte vabatahtlike ühingu Kompass põhikiri.

Ürituse lõpus sai iga osaleja vabatahtliku passi, milles märgitakse ära kõik saavutused, kogemused ja oskused. Vabatahtliku passi saab kasutada vestlustel, õppeasutustesse astumisel, stipendiumide saamiseks.

Kindlasti ootame Kompassi juurde uusi noori ja aktiivseid vabatahtlikke, kes on valmis kasutama oma energiat ühiskonna hüvanguks ja arenguks. Igaüks meist peaks meeles pidama, et see, kes ei tee teiste heaks midagi, ei tee midagi ka enda heaks.

KUI UNISTUSED TÄITUVAD

Oktoobri alguses tähistas noorte tantsustuudio *Dream Power* oma 5. juubelit. Maardu Vaba Aja Keskuses publikule esitatud mahukas juubeliprogramm koosnes tantsukompositsioonidest ja videotest, mis kujutasid õnnelikke hetki stuudio elus. Videotes rääkisid tantsijad oma erilisest suhtest tantsuga, jagasid muljeid ja näpunäiteid esimese tantsukogemuse kohta.

Tantsustuudio *Dream Power* juht Ilana Sominskaja hakkas juba varases lapsepõlves tantsima ja võimlema. Juhendaja omadused ilmnesis Ilanas juba väga noores eas, kui lasteaias usaldati talle eakaaslaste tundide läbiviimine. Suure panuse Ilana tantsu arengusse andis tantsurühma Nezabudki õpetaja Marina Maksimova. Kui Ilana oli 13-aastane, tellis *Miss Maardu* iludusvõistluse direktor Antonina Vinitska Ilanal tantsunumbri seade, mille võistlejad esitasid. Töös lastega juhendas Ilanat Jesenia Antropova. Koos temaga, veel koolitüdurukuna, avas Ilana teatri- ja tantsustuudio 5–11-aastastele lastele.

Kogu varasem kogemus tuli Ilanal kasuks mõni aasta hiljem, kui lapsepõlveunistus oli määratud teoks saama – stuudio *Dream Power* sai selle reaalseks kehastuseks.

Stuudio juhataja Ilana Sominskaja räägib tantsustuudio *Dream Power* loomisest ja tulevikuplaanidest.

Stuudio sünnipäevaks tuleks pidada päeva, mil see sai oma nime – Dream Power. Kuid õigluse huvides tahan

öelda, et tegelikult avati stuudio juba 2013. aastal. Selles treenis ainult 3 inimest ja täpset nime veel ei olnud. Lõplik nimi valiti 8. oktoobril 2014. Alates sellest päevast algab stuudio arengu arvestamine.

Alguses oli Dream Poweri stuudio avatud noortele vanuses 12-18 aastat, pärast seda ilmus grupp 9-10-aastastele lastele. Siis tõsteti vanusepiiri 27 aastani – nii avas stuudio ukse kõigile Maardu linna noortele. Dream Poweri tantsustuudio tundidesse hakkasid tulema erinevas vanuses lapsed ja noored, kes soovisid oma keha valitseda, püüdsid areneda tantsu suunas ja unistasid end laval näha.

Praegu plaanib stuudio laiendada ja avada rohkem rühmi. Alates 2019. aasta novembrist on avatud kaks rühma väikestele lastele. Nooremas rühmas on laste vanus 3 kuni 5 aas-

at, vanemas rühmas – 6 kuni 8 aastat. Lastele mõeldud tunnid algavad päris algusest, nimelt rütmi kuulamise õppimisest, kohustuslikust venitamisest ja hip-hopi põhitõdedest. Samm-sammult arendame oma algajaid kõigis tantsusuundades.

Koolituse läbiviimisel ei piirdu me ainult oma kogemusega, vaid korraldame ka meistriklasse, kuhu tulevad tantsuõpetajad Eestist ja välismaalt. Meistriklässid toimuvad erinevates tantsustiilides. Igaüks, kes meie juures õpib, saab endale valida sobiva stiili.

Nii nagu teistelgi kollektiividel, on ka meie stuudio eesmärgid. Toon välja kaks kõige olulisemat: näidata üles armastust kõigi tantsusuundade vastu ja luua tantsustuudios hubasust. Kollektiivi juhina püüan luua sellise keskkonna, kus lapsed ja noored tunneksid end turvaliselt ja armastatuna. Kõik lapsed on täiesti erinevad, kuid oma individuaalsusega täiendavad nad üksteist ja loovad ühtse Dream Poweri meeskonna.

Soovime Ilanale ja Dream Poweri stuudio kasvandikele edukat edasiliikumist, loomingulist meeleolu, imelisi emotsioone ja inspiratsiooni. Saagu teie unistused teoks!

Tantsustuudio ootab kõiki soovijaid esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti kell 18–21 Maardu Rahvamuinas (Karjääri 4).

Lisainfo telefonil 58 50 4438.

ANDREI BABIN

JALUTUSKÄIGUD MAARDUS

Peatükk Andrei Babini raamatust «Jalutuskäigud Maardus», mis jutustab lugusid meie linnast ja huvitavatest inimestest. Järg.

Algus eelnevates ajalehenumbrites.

MUUGA SADAM KESTAB SAJANDEID

Elevaatori kõrvale ehitati neljarööpmeline raudteesõlm. Otse elevaatorist toimetati vili autodesse ja siit, Muuga sadamast, saadeti see riigi eri piirkondadesse.

«Ühesõnaga, täisautomaatne teraviljaterminal näeb ka praeguste standardite järgi täiesti modernne välja ja 1980. aastate keskel oli see tõeliselt ainulaadne rajatis, Nõukogude Liidu sadamates polnud midagi sellist,» rõhutas Anatoli Kanajev.

Mis puutub külmladudesse, siis soomlased ehitasid siia ainult selle põhiosa. Kai ja mõned muud rajatised püstitas kohalik ehitusvalitsus SU-426, mis oli osa koondisest Baltmorgidrostri, mille peakontor asus Riias.

Samuti väga ajakohane külmlterminal oli mõeldud iga-aastaseks 500 000 tonni puuvilja käitlemiseks.

Tegelikult avati need kaks terminali pidulikult 19. detsembril 1986. Pärast aastast tegutsemist saavutas teraviljaterminal projektvõimsuse – käideldi 4,7 miljonit tonni teravilja. Puuviljade külmladude tegelik koormus osutus loodetust väiksemaks sadamast sõltumatutel põhjustel.

Põhirajatistega samal ajal loodi kõik muu vajalik – autopark, sadamapark, reoveepuhastusjaamad, mis praegu edukalt keskkonda kaitsevad, kuid kuuluvad nüüd Maardu linnale.

Ehitati ka sotsiaal- ja haridustaristu – ühiselamud, kortermajad, kool ja lasteaed. Rajamata jäi ainult üks kavandatud objekt – interklubi, kus sadamas seisvate välismaa laevade meremehed oleksid saanud kultuuriselt vaba aega veeta.

Seda mainides lisas Anatoli Kanajev: «Sellest oli kahju.» Tõepoolest, praegu see hoone kindlasti linnapilti ei häiriks.

Tänu sadama ehitamisele kerkis Maardu põhjaossa uus mikrorajoon, kus praegu elab 6000 inimest.

Tänu sadama ehitamisele kerkis Maardu põhjaossa elamurajoon.

Kõik see anti 1990ndate aastate algul samuti tasuta üle linnale. Anatoli Kanajev ei varja, et vabanedes «sotsiaaltööst» sai ta kergemalt hingata.

«Mina, suure sadama ülem, pidin samal ajal täitma peaaegu et lapsehoidja ülesandeid,» selgitas Kanajev. «Algul köeti selle mikrorajooni elamuid termokonteinerite abil, kuna keskkütteks polnud veel kommunikatsioonid loodud. Mõnikord läks termokonteiner korrast ära ja siis helistati mulle peaaegu et keset ööd: «Kas teil on kodus soe? Aga tulge meie juurde!» Üks termokonteiner tuli välja vahetada. Kõik see jätkus, kuni mikrorajoon ühendati keskküttesüsteemi. Pärast sotsiaalsfäärist vabanemist sain viimaks keskenduda ainuüksi sadama tööle.»

Muuga sadamast sai ka paljudele Maardu elanikele peamine töoandja. Kanajev nimetas neist üht eraldi – tulevane Maardu linnapea Georgi Böstrov. Tema nimi pole juhuslikult välja toodud: Kanajev ju ise kutsus veel ehitatava sadama personali moodustades Böstrovi oma meeskonda, pakkudes talle sotsiaal- ja olmeteenuste kompleksi juhataja ametikohta. Georgi Böstrov oli just pärast kuut edukat tööaastat Kohtla-Järvelt Maardusse naasnud.

Hiljem valiti Böstrov sadama ametiühingukomisjoni esimeheks. Ja nagu ta ise mulle kunagi ütles, tekkisid sadama direktoriga konfliktid – tema sõnul ei meeldinud Kanajevile, et ametiühingujuht liiga innukalt töötajate huve kaitses. Kuid kes oleks lihttöötajat mõistnud paremini kui tema, Georgi Böstrov, kes kunagi

alustas oma karjääri sadamas dokkijana? Näiteks aitas ta tagasi tööle ebaseaduslikult vallandatud töötaja. Veel seisis ta töötaja eest, keda ähvardas samuti vallandamine ainult seetõttu, et ta oli kauba hulgast varastanud ühe banaani ja selle ära söönud.

Asi läks isegi selleni, et Kanajev kutsus kord ametiühingu esimehe enda juurde ja ütles: «Kahjuks meie koostöö ei laabu.» Muidugi oli see ajutine suhete jahtumine, sest hiljem, nagu Böstrov ütles, said nad Anatoli Kanajeviga üsna hästi läbi.

Küsisin Kanajevilt, kas ta mäletab kirjeldatud juhtumit, kuid ta vältis otsest vastust, ütles vaid, et austab ametiühinguliikumist ja loomulikult austas ta ka Böstrovi.

Kuid pöördume nüüd tagasi Muuga sadama saatuse juurde. Sadam näis väga edukal järjel olevat: rongid sõitsid üksteise järel sadamasse, sealhulgas ka naftatoodetega. Millal ja miks hakkas nafta ekspertide sõnu kasutades voolama jõena sadamasse, mis oli ehitatud peamiselt teravilja ja puuviljade vastuvõtmiseks?

Kanajev rääkis selle kohta järgmist.

Nõukogude aja lõpul tekkis plaan ehitada meie sadamasse naftaterminal. Idee oli ehitada Maardu keemiaterminali kohale mahutipark ja selle juurest vedada kaile naftajuhe. Kavandatud terminali mahutavus pidi olema 30 miljonit tonni. Kuid «Rohelise Maardu» liikumise aktivistid blokeerisid projekti. Terminali ehitamise algatus tuli liidu keskusest ja kuna täies hoos oli eestlaste laulev revolutsioon, arvab Kanajev, et neis protestides oli rohkem poliitikat kui muret keskkonna pärast, mida projekt tegelikult poleks ohustanud.

Varsti pärast Eesti taasiseseisvumist kerkis taas üles mõte Muuga sadamas asuvast naftaterminalist ja nüüd ei üritanud keegi selle ehitamist takistada. Esimesena kerkis bensiini ja diislikütuse käitlemise terminal, selle järel veel viis. Kõik kuus terminali rajati era-, sealhulgas välisinvestorite poolt. Nende kuue terminali kogumaht oli 25–29 miljonit tonni.

Sadamasse tuli ka muud kaupa, näiteks kivisütt. Mõni aasta tagasi juhtusin külastama söeterminali –

Veel suhteliselt hiljuti võttis Muuga sadam iga päev vastu kümneid transiitronge naftatoodetega. Kahjuks on see kuldajastu minevikku jäänud.

mis on samuti tänapäevane objekt. Iga päev käideldi seal kivisöemägesid, kuid õhus polnud ühtki söekübet.

Kuid see oli paar aastat tagasi. Aga praegu? Kirjutatakse ja öeldakse, et midagi head pole. Hakka või nutma, nii halb on. Ja Muuga sadamal pole tulevikku, sest transiitkaubavood on kokku kuivanud pärast seda, kui Venemaa ehitas Baltikumi oma sadamad. Aga mida Anatoli Kanajevil on selle kohta öelda? Ta on täiesti rahulik ja selgitab meeleldi põhjust.

«Sadam on rajatis, mis ehitatakse sajanditeks. Selle näiteks on naabruses asuv Tallinna sadam Eesti pealinna keskel. See on eksisteerinud sama palju sajandeid kui iidne Tallinn ise. Jah, tema spetsialiseerumine on muutunud. Laevalaste enam pole, sadam teenindab reisijaid, kuid mis kõige tähtsam, see ju tegutseb.»

«Samamoodi tegutses ja tegutseb praegu ka Muuga sadam. Ja tegutseb ka tulevikus. Erinevalt muide,» rõhutas Kanajev, «peaaegu kõigist teistest kunagistest üleliidulise tähtsusega suurettevõtetest Eestis, mis on lakanud eksisteerimast. Kuid Muuga sadam on säilinud, ehkki kõik pole olnud lihtne, see töötab nüüd Eesti Vabariigi heaks. Illustreerides sadama personali suhtumist materiaalsetesse väärtustesse, tõi eksdirektor näite: «vasepalaviku» ajal, kui kõikjalt varastati värvilisi metalle sisaldavaid asju, ei kadunud sadama maa-alalt isegi mitte ühtki metalldetailidega

ukselinki, mille soomlased kunagi paigaldasid.

See muidugi on tore, et ukseingid jäid puutumata, kuid kaubasadama eesmärk on ju kaupa käidelda... Ja Venemaa ehitas Baltikumi oma sadamad. Sealhulgas Ust-Lugasse, sellesse «mädasoose paika».

Anatoli Kanajev kommenteeris: «Elu ei seisa paigal ning see, mida kunagi võimatuks või kahtlaseks peeti, on tänapäeval reaalne. Ikkagi pole Ust-Luga tegelikult meresadama jaoks parim koht. Luga jõe suudmes olevad sügavused on väikesed, seega on sealne sadama akvatoorium kunstlikult loodud süvendustööde väga suure mahu arvelt. Lisaks külmub akvatoorium peaaegu igal aastal 3–4 kuuks ja vaja on jäälõhkujaid. See on kallis lõbu. Jõgi kannab merre muda, mis settib põhja, ja seda on vaja pidevalt välja kaapida... Jah, Venemaa tegi omal ajal põhimõttelise otsuse eksportida toodangut oma sadamate kaudu, kuludega ilmselt arvestamata, ning see on nende õigus.»

Autori ortograafia ja vahemärgistus muutmata. Järge saate lugeda järgmises ajalehenumbris.

PIDU ON NENDELE, KEDA ARMASTAME!

JEKATERINA SEMJONOVA
Projektijuht

16. oktoobril toimus Maardu Vaba Aja Keskuses kontsert meie lugupeetud eakatele. Pidulikule üritusele said kutsutud mitte ainult Maardu elanikud, vaid ka külalised Loksalt, Pärnust, Paldiskist ja Kloogalt.

Kontsert algas Maardu linnapea Vladimir Arhipovi piduliku kõnega. Vladimir Arhipov õnnitles kõiki kutsutuid rahvusvahelise eakate päeva puhul, soovis neile suurepärasest tähtpäeva, head tervist ja huvitavat elu, mis oleks täis erksaid muljeid.

Ürituse alguses kuulutati linnapea Georgi Böstrovi mälestuseks välja vaikuseminut – 15. oktoobril 2015. aastal lahkus ta meie seast, 10. oktoobril 2019. aastal oleks ta saanud 75-aastaseks. Tuntud artist Aleksander Nekrassov esitas Igor Jermakovi saatel Georgi Böstrovi lemmiklaule. Pärast vapustavat esinemist järgnes kõrvulukustav aplaus. Artistid pidid esitatut kordama.

Kontserdi põhiprogramm koosnes muusikalistest ja tantsunumbritest, lavale ilmusid igas vanuses artistid – koolilastest pensionärideni. Maardust esinesid laste vokaalansambel «Tähekesed» (juht Natalja Petrova) ja pensionäride tantsurühm «Elurõõm». Aljona Znojeva juhendamisel tegutseva ansambli «Elurõõm» artistid ei lakka kunagi publikut oma energia ja andekusega hämmasta-

mast. Nad jõuavad mitte ainult osaleda arvukatel kontsertidel ja festivalidel, vaid pühendavad aega ka tervisevõimlemisele.

Sel õhtul esines laval ka Jelena Derizemlja, Maardu vokaalstudio «Aeg Laulda» juhataja, kes esitas Sergei Muravjovi ja Mark Minkovi laule.

Veel üks unustamatu esinemine oli Igor Jermakovi ja tema 10-aastase poja Ivani «Bajaani Duo». Eriti soojalt võttis publik vastu nende esitatud muusikalise kompositsiooni legendaarsest filmist «Õnnekütid».

Jelena Garanina studio «Elame muusikaga» (Pärnu) artiste esindasid kaks loomingulist rühma – «Rodnõje napevõ» ja «2 + 2». Kõlasid hingelised laulud nii eesti kui ka vene keeles. Esinejatele laulis kaasa kogu saal.

Pidu, mille Maardu linnavalitsus korraldas rahvusvahelise eakate päeva auks, toimus rõõmu ja hingesoojuse õhkkonnas. Saalis ei olnud tühje kohti, artiste kutsuti korduvalt kordusesitusele ja pärast kontserti ühendas kõiki sõbralik teepidu. Külalised vahetasid muljeid, kõlasid nende positiivsed arvamused: «Milline suurepärase kontsert!», «Me ei teadnudki, et Maardus on nii tore», «Tahame kolida teie linna».

Suur tänu kõigile külalistele südamlike sõnade ja meeldivate arvustuste eest! Loodame, et soojust ja rõõmu täis sõbralikud kohtumised saavad meie linna traditsiooniks.

LINNA AJALUGU ALGAB PEREKONNA AJALOOST

Kallid lugejad!

Järgmisel aastal tähistab Maardu linn oma 40. juubelit. Terve aasta pühendatakse linna juubelile ja inimestele, kes selle arengust osa võtsid.

Kuid nii nagu iga teise linna ajalugu ei koosne ka Maardu ajalugu ainult ametlikest sündmustest ja isikutest. 40 aasta jooksul löid selle siin elavad inimesed. Linn – see ei ole majad ja tänavad, linn – see on linnaga lahutamatu seotud inimeste saatus. Aastate jooksul saab iga perekonna

lugu osaks linna ajaloo. Nii nagu võimas jõgi algab väikesest ojast, koosneb ka mis tahes linna ajalugu väikestest isiklikest lugudest.

Austatud lugejad! Ajalehe lähimates numbrites avame uue rubriigi «Minu perekonna lugu minu linna ajaloo», milles edastame teie lugusid, tutvustame lugejatele teie saatusi ja sündmusi teie perekonna elus. Nende lugude kaudu meenutame koos teiega meie Maardu minevikku.

Kui teil on soov jagada mälestusi

oma minevikust, tulge ajalehe toimetusse, kirjutage meile või helistage. Ootame teiega kohtumist.

Toimetuse aadress:
Keemikute 12b, 74116 Maardu
E-posti aadress: toimetaja@maardu.ee
Telefon: 519 74 358

Maardu Panoraami toimetus

Sotsiaalosakonna juhataja Reet Aljas õnnitleb Therese Reidlat sünnipäeva puhul

Soovime palju õnne austatud

Maardu elanikule

THERESE REIDLAL, kes tähistas oma 97. sünnipäeva!

Soovime rõõmu, tugevat tervist

ja naeratusi igasse päeva!

Maardu linna juubilarid oktoober 2019. Õnnitleme!

60a

Filippovich Zoya
Hozjainova Leonila
Tkachuk Oksandr
Zakerova Galie
Jevtušenko Maimu
Gerasimov Vladimir
Kuusk Selje
Okhrimenko Lidiya
Jegorov Vladimir
Leetberg Raul
Kašuba Svetlana
Porotikova Liubov
Morozova Nadežda
Tougatov Alexandre
Kostõlev Vladimir
Gõtšin Konstantin
Aleksejenko Nikolai
Gostev Sergei

Svjatetski Pjotr
Bogdanov Sergei
Ovtšinnikova Oksana
Muržak Valentina
Kaldma Meeli
Raylyan Elena
Ivanov Andrei
Gabovitš Boris
Shavarova Tamara
Platonov Aleksei

65a

Šmatjuk Vladimir
Klimenko Jüri
Veetõusme Aire
Denisov Alexander
Kerves Aavo
Didkovski Vladimir
Tšeremhov Viktor

Kuzjomina Antonina
Godunov Sergei
Poleštšuk Irina
Klimov Alexander
Käremaa Raimond
Plotnikova Veera
Gvanovskaya Lidia
Nikolaev Gennady
Nikolskaja Irina
Raudsepp Uno
Pankratov Evgeny
Haudsaar Harri
Novikov Alexander
Arula Aare
Sõrbu Pjotr
Muraškin Anatoli
Tšepkassov Stepan
Volkov Anatoly

70a

Liiv Peeter
Knjazeva Niina
Maasik Kristi
Jefremova Niina
Küla Olga
Tihhonova Julia
Pukhovskiy Sergey
Roo Olav
Lappo Vasily
Saluhhov Boriss
Šuljeva Valentina
Tiis Tatjana
Novožilov Lev
Morozov Vjatšeslav
Dragunevitš Elen
Tokarenko Galina
Gusjev Aleksandr
Samohvalov Vladimir
Gromovskaja Tamara

Vassiljeva Zinaida

75a

Ivankovitš Oleg
Fedosieieva Neonila

80a

Podobed Kleopatra
Loopere Ellen
Omelkina Liidia
Sofin Anatoli
Mudrova Genrietta

85a

Kostjanko Maria
Repponen Liidia

90a

Varask Ugo

MAARDU LINNAVALITSUS ÕNNITLEB 2019. AASTA JUUBELIPAARE 50-AASTASE (JA ENAMA) KOOSELU PUHUL. NENDE AUSTAMISTSEREMOONIA TOIMUB MEIE LINNAS JÄRGMISEL AASTAL PIDULIKUL VASTUVÕTUL.

Austatud abielupaarid!

Pidulikule vastuvõtule registreerimise ankeedi täitmiseks pöörduge Maardu Rahvamajja (Karjääri 4) või Maardu Vaba Aja Keskusesse (Keemikute 12b).

Registreerimiseks on vajalik

- isikut tõendav dokument;
- abielutunnistus.

SUVI RAAMATUGA

JELENA LEKS

Maardu Linna Raamatukogu direktor

Möödunud suvi kinkis täiendava võimaluse tutvustada meie linna lastele kognitiivset lugemist ja raamatukogu aktiivset kasutamist. Maardu linnaraamatukogu töötajate poolt korraldatud ja Maardu linnavolikogu toetusel rahastatud projekt «Suvi raamatuga» tõi kokku 44 õpilast vanuses 7–12 aastat. Projekt algas 1. juunil ja lõppes suve viimasel päeval. Suvekuudel lugesid Maardu kooliõpilased kokku läbi 352 raamatut ja 3. oktoobril tehti projekti tulemustest kokkuvõtte.

Projekti eesmärk oli lugemise populariseerimine nooremas ja keskmises koolieas laste seas. Osalejad ei pidanud mitte ainult raamatuid lugema, vaid ka lühidalt vastama küsimustele loetu kohta.

Autasustamine toimus meie raamatukogu lugemissaalis. Võitjaid õnnitlesid ja andsid üle kingitused linnapea Vladimir Arhipov ja linnavolikogu esimees Ailar Lyr. Kõigile projektis osalejatele anti üle auhindad ning parimaid osalejaid autasustati diplomite ja meenetega.

Konkursi tulemuste järgi tunnustati suve parimateks lugejateks:

Sofia Šatrova (12-aastane)
– 34 raamatut

Mihhail Šatrov (10-aastane)

– 30 raamatut

Milena Filek (10-aastane)

– 16 raamatut

Timur Travkin (12-aastane)

– 16 raamatut

Jelizaveta Šatrova (9-aastane)

– 15 raamatut

Aleks Edukas (12-aastane)

– 11 raamatut.

7-8-aastaste lugejate seas olid parimad:

Emilia Filek (7-aastane)

– 16 raamatut

Nikita Zvjagin (7-aastane)

– 6 raamatut

Kirill Zvjagin (8-aastane)

– 10 raamatut.

Eraldi märgiti ära meie kuueaastane lugeja Anna Šatrova, kes luges suve jooksul iseisvalt läbi 4 raamatut.

Oleme vanematele väga tänulikud toetuse eest lastele lugemise tutvustamisel. Eriiline tänu Ljubov Šatrovale, kelle neli last lugesid suveprojekti raames kokku läbi 83 raamatut!

Projekti esimene kogemus oli edukas ja meeldis selles osalejatele, seega hoiame kindlasti alal suvise lugemise traditsiooni. Loodame, et tulevikus suureneb projektis osalejate arv.

Turg on aktiivne, kuid müük ei edene? Võta minuga ühendust, esmane nõustamine TASUTA!

Hille Ije
553 3944
hille.ije@arcovara.ee

ARCOVARA

Igaüks väärib kodu!

CityOptika

PRILLIKLAASID
kuni **-50%**

Õpilastele ja õpetajatele LISASOODUSTUS!

Prillitellijatele nägemise kontroll IGA PÄEV JA TASUTA!

Püsiklientidele ja pensionäridele LISASOODUSTUS!

Maardu linn, Keemikute 2, Maxima XX
E-R 10–19, L 10–16

6371688

14. novembril kell 15.00

toimub Maardu Linna Raamatukogus (Orumetsa 8)
loominguline kohtumine tuntud kirjaniku ja teleaatejuhi

PAVEL MAKAROVIGA

kes on paarikümne biograafilise raamatu autor

Pavel Makarov esitleb oma raamatuid ja ainulaadseid fotosid näituselt, räägib kuulsatest ja andekatest inimestest, kellega ta on tuttav, ning neist, kes on saanud tema raamatute ja teleaadete kangelasteks

Tuhanded nimed. Nende seas on
Maria Aronova, Juri Bašmet,
Galina Višnevskaia,
Aleksander Gladski,
Juna, Eri Klas, Mihhail Kozakov,
Jevgeni Mironov, Tatjana Okunevskaia,
Maia Piissetskaja, Ja Savvina,
Nikas Safronov, Gennadi Khazarov,
Aleksander Širvindt...

Huvilised saavad osta autori raamatuid

TERVISEJOOKS MUUGAL

ANNA PLATONOV
Klubi Emade Linn asutaja

Pühapäeval, 6. oktoobril toimus Muuga ajaloos esimene tervisejooks ja -kõnd distantsil 4,4 km.

Olles aktiivne osaleja Kallaveres toimuvatel sügisjooksudel, otsustasin korraldada sarnase ürituse ka Muuga piirkonnas, mille elanikud järgivad tervislikku eluviisi. Nagu ma oletasin, reageeriti spordisündmusele suure entusiasmi. Selle algatuse juures aitas mind Maardu emade klubi Emade Linn asutaja Svetlana Babitševa.

Alustuseks seisis meie ees ülesanne testida Muuga territooriumi ja 14. septembril viidi meie terviseprojekti EmaFit raames Muuga territooriumil läbi tervisekõnni treening. Meile meeldis väga

distants, mille me valisime: maaliline maanteelõik metsa ääres, rahulik õhkkond, värske õhk. Pärast katsetreeningut tehti lõplik otsus viia Muugal läbi esimene tervisejooks ja -kõnd.

Hoolimata pühapäeva hommikust kogunes enne üritust Muuga lasteaia juurde suur hulk peresid. Jooks algas laste startidega kolmes vanusekategorias (2–5, 6–8, 9–12 aastat) – mudilased ja vanemad lapsed pidid läbima 300 meetrise ringi. Põnevus ja rõõm laste silmis olid meie suureks autasuks ning meie omakorda andsime igale lapsele diplomi ja maiustuse.

Võistluse lõpus korraldati laste vahel loterii. Neli loteriivõitjat said kinkekaardid meie partnerilt MUUV Seiklusmaa Viimsi.

Enne täiskasvanute võistluse algust toimus soojendus sütitava muusika saatel, mille organiseeris Maardu poksiklubi Olümp Maardu Kalev treener Jevgeni Golovatš.

Täiskasvanute võistluse võitjad on:

1. koht: **Aulo Aasmaa**
2. koht: **Jevgeni Golovatš**
3. koht: **Brandon Abreldaal**

Võitjaid autasustati medalite ja ergutuspreemiatega.

Tore oli see, et üritusel osalesid Maardu linnapea Vladimir Arhipov, Maardu linnavolikogu esimees Ailar Lyra, samuti Muuga lasteaia direktor Stella Lusmägi.

Spordi- ja terviseürituse lõpus viisime läbi loterii kõigile täiskasvanutele, kes jooksul ja kõnnil osalesid. Auhinnad said välja meie sponsorid: spordipoodide kett *Rademar* ja *Thai Lotus SPA*.

Samuti sai iga osaleja maitsta sooja joogiga maitsvat kringlit.

Täname kõiki, kes pühapäeval sellele üritusele tulid. Me ei jäta hüvasti, vaid ütleme: UUTE KOHTUMISTENI MUUGAL!

POKSIUUDISED

Foto: Igor Makarovi võit

12. oktoobril peeti Daugavpilsis (Läti) Olümpiakeskuses 16. rahvusvahelise poksiturniiri finaali võistlused, mis peeti kuulsate sportlaste – Leonard ja Aleksandr Purvinski – mälestuseks.

OMK meeskond (Olümp Maardu Kalev) esines vääriliselt ja võitis esimese ja teise koha.

Meistrid: **Igor Makarov, Matvei Šumjakov, Gleb Minkevitsš, Vadim Kitškerkin, Joosep Palm** (Tallinn, klubi "Kontakt" – TSK) ja meie Euroopa juunioride preemia laureaat – **Jana Vill**.

Metsakeskus.ee

Tel: 56 11 900

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 €/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis.

AKO Eesti pakub tööd puhastusteenindajale osalise koormusega kauplusesse

Tööaeg: 17.00 - 22.00 graafiku alusel 2 tööl - 2 vaba

Töösukoht: Vikerlase 19, Lasnamäe, Tallinn

Täpsem info: **58190887**

Maardu Rahvamajas Karjääri 4

8. novembril
14:30 - 16:30

Eesti-soome jalatsivabriku naturaalnahast sügis- ja talvesaabaaste müük.

Head hinnad!

AS Kallavere Haigla pakub tööd - ÕELE TÖÖ STATIONAARI OSAKONNAS

E - R 8.00 - 16.00 **7,45 €/tunnis**

Küsimused esitada :

Haigla ülemõde **58163301**, galina@kh.ee
Sekretär **6060862**, kh@kh.ee

EESTI KARIKAVÕISTLUSE 2019 PARIMAD

KAZBULAT ŠOGENOV

Klubide Katleri Shogen Club ja Katleri Taekwondo treener

12. oktoobril toimus Kohtla-Järvel Ahtme spordikeskuses järjekordne avatud Taekwondo ITF Eesti karikavõistlus algajatele (kuni rohelise vööni), kus osales umbes 150 sportlast 7 klubist üle Eesti. Võistlused toimusid kategooriates sparring ja tul.

Klubisid Katleri Shogen ja Katleri Taekwondo esindasid 10 sportlast Maardust ja 6 Tallinnast. Sportlaste vanus oli 7–12 aastat.

Võistlustulemuste järgi on meie tulemus 20 medalit: 8 kulda, 8 hõbedat ja 4 pronksi, mis on ühe kulla võrra rohkem kui eelmisel aastal. Maardu taekwondo sportlased tõid 14 medalit: 6 kulda, 5 hõbedat ja 3 pronksi.

Selle turniiri saavutuseks oli turniiri parima sportlase tiitel. Turniiri absoluutne tšempion, kes võitis sparringu ja tuli kategoorias kulla, oli **Demjan Samoilov** (11-aastane) Maardust. On rõõmustav, et igal aastal võidavad meie sportlased sellel turniiril parimate tiitli.

Klubi veel üks saavutus sellel turniiril oli Dojangi parima abikohtuniku tiitli võitmine. Uues nominatsioonis omistati aunimetus kogenud sportlasele, juuniorile, eelmise hooaja rahvuskoondise liikmele ja sel hooajal rahvuskoondise kandidaadile, Maardu klubi sportlasele **Anastasia Boikole**.

6-7-aastaste kategoorias esinesid edukalt meie väikseimad võistlejad Maardust: debütant **Ivan Sazonov** (kuld, sparring -22 kg) ja kogenum **Jegor Trutnev** (hõbe, sparring -31 kg).

Mitte vähem edukad olid vanemad poisid, samuti kõik Maardust (8-9 aastaste kategooria): **Aleksei Zadorin** (kuld, tul ja hõbe, sparring -28 kg), **Igor Kozljuk** (kuld, sparring -31 kg), **Daniel Zintšenko** (pronks, tul ja hõbe, sparring -37 kg) ja **Daniel Gussev** (pronks, tul ja pronks, sparring -25 kg).

Absoluutne meister 10–11-aastaste laste seas oli kergejõustiklane Maardust **Demjan Samoilov** (kuld, tul ja kuld, sparring -32 kg). Selles vanusekategoorias tuli meistriks ka **Uljana Boženko** Maardust (hõbe, tul ja kuld, sparring -29

kg). Üks auhinnameal **Rustam Vassiljevilt** Maardust (hõbe, sparring -35 kg). Rustam esines väga hästi ja viis oma esialgsed võitlused sparringus läbi kindlalt, kuid kaotas finaalis Pärnu sportlasele vaid märkuste tõttu, omades eelist kogu võitluse vältel.

Mõne päeva pärast lähevad Eesti koondise kandidaadid oma hooaja esimesele turniirile Moskvasse. See on neile esimene ettevalmistusetapp eelseivateks Euroopa meistrivõistlusteks, mis peetakse 2020. aastal Tšehhis.

Maardus toimuvate treeningute küsimuses helistage telefonil 55 89 001.

Jälgige meie õnnestumisi facebooki grupis:

<https://www.facebook.com/groups/ShogenClub>

MAARDU VÕIMLEJATE VÕIT

SERGEI PETROV
Spordinõunik

27. septembril toimusid Narvas esimesed võistlused iluvõimlemise rühmakavades Ida-Virumaa lahtine turniir.

Turniiril osales 9 võistkonda Eesti klubidest ja üks Venemaalt.

2011.-2012. aastal sündinud Maardu võimlejad võitsid Tip-Top klubi meeskonna koosseisus miniklassis auhinnalise 3. koha.

Meie meeskonna koosseis: **Jabloneva, E., Indus, M., Einpaul, V., Šeleneva, K., Popkova, M., Šeleneva, A.**

Õnnitleme meie tüdrukuid ja nende treenereid Jelena Agafontsevat ja Irina Emi eduka tulemuse puhul!

LASTE JALGPALLIMEISTRIVÕISTLUSED ON LÖPPENUD

Jalgpalliklubi Maardu Linnameeskond esines edukalt erinevates vanuserühmades enamustel riigis läbiviidud rahvusvahelistel turniiridel. Kõige eedamateks osutusid Tiiger Cup ja Levadia Pirita Cup, milles noored jalgpallurid (sünniaasta 2010) said treener **Valeri Brõlini** juhtimise all oma rühmas kindlad esikohad.

Tiiger Cup koosnes reast lakkamatustest võitudest ning finaalis võitsid lapsed FC Flora meeskonda tulemusega 5:0. Turniiri parimaks mängijaks tunnistati **Ivan Krasnov**.

Turniiril Levadia Pirita Cup esinesid meie jalgpallurid kahe meeskonnaga.

Esimene meeskond lasi vastastel ainult ühe värava lüüa ja tegi kindla revanši ning võitis finaalis FC Levadiat tulemusega 4:0! Turniiri parimaks mängijaks tunnistati **Klim Savinov**.

Teine meeskond näitas ennast turniiril samuti väarikalt, saavutades 10

meeskonna hulgas austava 4 koha. Ning seda vaatamata sellele, et poisid hakkasid jalgpalliga tegelema alles päris hiljuti.

Õnnitleme kõiki klubi mängijaid ja väljendame toetuse eest tänu treenerile ning vanematele! Jätkake samamoodi! #teemesedakoos!

SPORDIÜRITUSED - NOVEMBER 2019

02.11.	48. A.Abergi mälestusturniir kreeka-romaa maadluses (juuniorid, kadetid, õpilased) avamine	11.00-18.00 Kallavere Keskool 10.45
09.11.	Eesti meistrivõistlused jalgpallis (Premium liiga) Maardu Linnameeskond – Tallinna FC Flora	13.00-15.00 linna staadion (kunstmuruväljak)
23-24.11.	IX. Maardu rahvusvaheline iluvõimlemisturniir «Baltikumi sügis 2019»	Kallavere Keskool 09.00-20.00 09.00-18.00

MARGOT-HELENA KASARI

+372 5664 3333

mhk@kinnisvaramaakler.eu

www.facebook.com/kutselinemaakler

www.kinnisvaramaakler.eu

**Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja liige
ja kutseline maakler aastast 2012**

IGAKÜLGNE ABI KINNISVARA ALAL: MÜÜK ja ÜÜRILE ANDMINE, KONSULTATSIOON ja NÕUSTAMINE, TURUANALÜÜS ja REALISTLIKU MÜÜGIHINNA SELGITAMINE. KINNISVARATEENUSED ÜLE KOGU EESTI. Klientide tagasiside: <https://kinnisvaramaakler.eu/klieentide-tagasiside/> Margot-Helena Kasari on elanud Muugal kokku ca 15 aastat.

Muuga kohvikutepäev korraldaja aastast 2018, www.facebook.com/muugakohvikutepaev

kinnisvaramaakler.eu
Sinu maakler Muugal ja mujal!